

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. na mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša. — Na naročbe, brez istodobne vpošiljatve naročnine, se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolj frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnishtvu naj se blagovoljijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

Telefon št. 34.

Prvi konkurs.

V pisarni dr. Šusteršiča izdelujejo popravke kar na debelo. Kar klerikalni gosposdi ni všeč, in če je tisočkrat resnično, to se vse „popravlja“ na podlagi § 19 tisk. zak., zlasti pa ubirajo to struno glede konsumnega društva v Kašlju. Žalostni konec tega društva je v največji meri kompromitiral vso klerikalno organizacijo, in zato hočejo po vsi sili utajiti vsako zvezo s tem društvom. A ne pojde in ne pojde.

Zdaj so nam poslali zopet dva popravka. Spisana sta v pisarni dr. Šusteršiča, podpisal pa jih je načelnik zadevnega konsumnega društva. Ta dva popravka sta skrupucana s tako naglico, da se v njih popravlja celo stvari, katere podpisani Rahne ni legitimiran popravljati. Ali kaj se danes vse ne popravlja. Najboljša ilustracija zlorabe § 19. tisk. zak. je popravek, ki ga je svoj čas poslal župnik Kolar o jako dobro znanem duhovniku. V tistem popravku se taji, da je dotični duhovnik dlje časa norel, a vzlic temu maševal in opravljal druga cerkvena opravila in mestu „Tantum ergo“ pel „Genitori“!

Poslana nam najnovejša popravka se glasita tako le:

Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Glede na uvodni članek „Prvi konkurs“ v Vašem listu z dne 9 okt. 1899 št. 231, zahtevamo v zmislu § 19. t. z., da priobčite na uvodnem mestu sledeči popravek: Ni res, da je naše društvo v katerikoli zvezi s katoliško gospodarsko organizacijo. Ni res, da stojimo pred konkursom našega društva. Ni res, da je bilo naše društvo pri svojem rojstvu deležno blagoslova Njegove milosti gospoda knezoškofa. Ni res, da je v Kašlju kak duhovnik. Ni res, da si je kašeljski ali sploh kak duhovnik vtepel v glavo, da mora imeti v Kašlju konsumno društvo. Ni res, da je kak duhovnik naše društvo ustanovil. Ni res, da smo bili od kakega duhovnika zapeljani, in da nas je

kak duhovnik zapustil naši usodi, škodi sramoti in ječi. Ni res, da kašeljski kmetje niso našega društva ustanovili iz lastnega nagiba. Ni res, da so ustanovili društvo na prigovarjanje ali sodelovanje „klerikalne“ stranke. Ni res, da je ta stranka kašeljske kmete osrečila s tem društvom, ali da jim je obetala zlate gradove, ali da jih je zapeljala. Ni res, da je „klerikalna“ stranka provzročila kako katastrofo, ali da je „klerikalna“ stranka provzročila kako škodo. Ni res, da je naša zadruga „klerikalna“. Res je marveč, da se je naše društvo ustanovilo brez kateregakoli vpliva bodisi od duhovniške strani ali od strani „klerikalne“ stranke, samo zaradi tega, ker so vsled osebnih razprtij nekateri udje konsumnega društva pri D. M. v Polju od istega odstopili in osnovali svoje lastno konsumno društvo v Kašlju. Res je nadalje, da se g. dr. Ivan Šusteršič bavi s to zadevo izključno le kot odvetnik, kateremu je naše društvo poverilo zastopstvo. Res je nadalje, da so vse neprilike, katere so vsled naše nevednosti pri zopetni pridružitvi naših členov h konsumnemu društvu v Polju nastale, popolnoma poravnane, da so vsi upniki že plačilo dobili, ali pa da je dobijo po sporazumnem dogovoru, da v konkursu našega društva govora ni in tudi ne o ječi ali sramoti kogarkoli. — V Kašlju, dne 19. oktobra 1899. — Za „Delavsko konsumno društvo v Kašlju, registr. zadruga z omejenim poroštvo“ Slavko Rahné, načelnik.

Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Glede na notico „Bankerot konsumnega društva v Kašlju“ v prilogi Vašega lista z dne 7. oktobra 1899 št. 230, zahtevamo v zmislu § 19. t. z., da objavite na po zakonu določenem mestu sledeči popravek: Ni res, da je podpisano konsumno društvo bankerotno. Ni res, da je to konsumno društvo v kaki zvezi s „klerikalno“ gospodarsko organizacijo. Ni res, da bi bil gospod knezoškof lahko preprečil ustanovitev našega društva. Ni res, da je bil gospod knezoškof pred ustanovit-

vijo našega društva v Kašlju in se prepričal o razmerah in o „veliki potrebi“ takega zavoda. Ni res, da naše društvo sloni na katoliški podlagi. Res je marveč, da se je naše konsumno društvo osnovalo brez vsacega vplivanja od katerekoli strani samo radi tega, ker so se nekateri društveniki konsumnega društva pri D. M. v Polju vsled osebnih razprtij od poslednjega odcepili. Pozneje so naši društveniki spreviedeli svojo napako in so se zopet pri družili poljskemu konsumnemu društvu. Vsled nevednosti ni naš odbor pri tej priliki vsega potrebnega ukrenil zaradi likvidovanja naše zadruge, in zato so nastale trenutne neprilike, ki pa so zdaj vse poravnane. Vsi upniki so že denar dobili, ali pa je plačilo sporazumnim potom osigurano. — V Kašlju, dne 19. oktobra 1899. — Za „Delavsko konsumno društvo v Kašlju, regist. zadruga z omejenim poroštvo“, Slavko Rahné, načelnik.

Kaj pravijo čitatelji k tema popravkama? Ali ni to dokaz flagrantne zlorabe tiskovnega zakona? Ko bi bivši kaplan pri D. M. v Polju Müller, sedaj župnik pri Sv. Heleni, župnik Kolar, Ignacij Mrcina, Alojzij Rahne in dr. Šusteršič morali govoriti pod prisego, potem bi se spoznalo, koliko so vredni poslani popravki z obligatnimi „ni res“.

Popravki glede kašeljskega konsumnega društva so nam poklicali v spomin prizor iz zadnjega poglavja Jurčičevega „Desetega brata“.

Kvas in Krjavelj sta bila nekoč dobra znanca. Ko je Kvas čez leta korakal od Obrhka proti Polesku in Slemenicam zagledal je nakrat Krjavelja. Šla sta skupaj naprej, a Krjavelj ni spoznal Kvasa. Ko sta se menila o desetem bratu, o stricu Dolefu in o Slemenicah, je nanesel pogovor, da je začel Krjavelj govoriti tudi o spoznanem svojem spremljevalcu, o Kvasu.

In kako je govoril o njem! Psoval ga je za malopridneža, sleparja, masleta in podpihivalca in se rotil, da bi Kvasa, če bi mu prišel pred oči, pomikastil in potrl

in pretepel, kakor se snop pretepe, da bi ga vrgel v globoko vodo ali ga še ozmerjal.

A ko mu je Kvas povedal, kdo da je, je Krjavelj debelo pogledal in ves v veselju začel vpiti „O! Kaj ste res Vi? Ste že Vi! Ste že: O! Bolj sem Vas vesel, kakor da bi svojo ranjo Urško videl, ki sem jo rad imel! Bog Vam daj zdravje! Raca na vodi, konjska smrt, hudiča ne videl — zmerom sem dobro o Vas govoril in hvalil sem Vas, kamor sem prišel“.

Kvas je dejal: „Ali nisi popred, ko me nisi poznal, drugače govoril“. — Krjavelj je pa na to začel zatrjevati: „Kaj? Jaz slabo govoril? Grdo govoril? Ni res! Kdo pravi! Vprašajte, kogar hočete, vsak bo Vam povedal, da sem Vas hvalil.“

Ni res! Tako vpijejo in se rote tudi klerikalni popravkarji in zajašejo § 19. tiskovnega zakona, a vere jim ne gre nič več, kakor klasičnemu čevljarju in smolarju Krjavlu.

Protest odvetniške zbornice.

Kranjska odvetniška zbornica je v izredni plenarni seji dne 7. oktobra t. l. sklenila resolucijo, s katero protestuje proti višjesodnemu ukazu zastran odmerjenja stroškov. Ta protest se je izrazil potem pritožbe na pravosodno ministrstvo. Pritožba se glasi tako-le:

Visoko c. kr. justično ministrstvo!

Predsedstvo c. kr. višje deželne sodnije v Gradcu je koncem meseca avgusta pod št. 10304/16 ex 1899 na vse podrejene sodnije izdalo ukaz, ki je visokemu justičnemu ministrstvu že znan in bil že opepatovano objavljen.

Plenarni zbor kranjske odvetniške zbornice si je v smislu § 27. lit. e odvetniškega reda smatral za svojo dolžnost, o tem ukazu razpravljati in sklepati ter je enoglasno sledečo resolucijo ukrenil:

Ukaz c. kr. višje deželne sodnije predsedstva v Gradcu z dne 28. avgusta 1899,

Ta grdi, hripavi ton v tem tihem šepetu muz.

Za hip se nasloni na steber. Pred očmi mu plavajo velike goreče kroglice, slike se trgajo, širijo, daljšajo, kakor v perspektivnih ogledalih, noge se mu šibe.

Dih vetra mu zaveže od zunaj v obraz, on se ojači.

Seveda pozabil je v tem rajdu duše na telo.

In vendar se še ne more ločiti.

Iz žepa potegne mal fotografski amator-aparat. Lehna rdečica mu nadahne blede lica. Mal spominek!

Anglež se zaničevalno posmehe. Šport! On ljubi šport, a šport v velikem slogu, ne take male nezatne, otročje igrače.

Dijak pa srečen odide venkaj, kjer se še enkrat divi veličastni beneški katedrali v prekrasnem svitu zahajajočega italijanskega solnca.

Bil je to njegov zadnji sen.

Benetke!

Kako je klical na krovu, ko je ladija plula venkaj v morje: — Na svidenje! Še enkrat te vidim, te moram videti, ti krasna divna Venecija! —

In videl jo je.

Počasi je bolehal. Zdravniki so trdili: Neozdravljiva sušica!

A on jim ni verjel. Ah, njegova duša

LISTEK.

Slike iz Benetk.

(Spisala Zofka Kveder.)

I.

Katedrala sv. Marka.

Skozi visoka okna kradejo se mehki, diskretni žarki popoldanskega solnca. Živobarvni mozaiki z zlatim ozadjem leskečejo se v vsi svoji umetniški krasoti. Tam iz skrivnostnega polmraka visokoobokanih stranskih kapel vstajajo mistične podobe, sestavljene iz negotovih, migljajočih refleksov. Pod stropom lov se trakasti sijaji z negotovimi, pojemajočimi in rastočimi sencami, vse prostore navdaja neka mistična luč, v kateri se tope polne, nasičene barve visokih stenskih mozaikov v neko posebno, resnobe polno nianso.

Duh čuti bližino genijev, ki so se tu ovekovečili, duša se naslaja v umetniških, divote polnih utisih. Vse to je ustvaril človek! In duša se čudi umetnosti in marljivosti človeških rok, ki so pričarale vse te divote. Oko bega po širocem prostoru in kjer se ustavi, tam občuduje, tam prekrasni, v velikem slogu izdelani stenski mozaiki, katerih polne, žive barve se diskretno prelivajo jedna v drugo, tu mal marmornat steber tabernakeljna, umetno izrezljan in okrašen, pred teboj z najrazlič-

nejšimi ornamenti okrašena tla, nad teboj slika iz zgodbe starega testamenta v posebni brezsenčni, na današnjo simbolistiko spominjajoči maniri.

Po cerkvi gruče ljudij.

Tu trezni Anglež — s svojo tipično brado in neizogibljivim kukalom, tam postarna nemška guvernanta z debelim Bädkerjem v roki. Tu evangelski pastor, tam katoliški duhovnik in še dalje srbski pop s čestitljivo sivo brado, s počasnim, resnim obnašanjem patriarha. Pred altarjem nekaj mladih ljūdij, v širokem švabskem dialektu se pomenkajočih, v stranski kapeli družba Francozov z dvema živima, hihitajočima gospodičinama, v klopi pobožna beneška signorina s črno, čipkasto zavijačo na mali temnolasi glavici. In vmes monotonno razlaganje vodnikov in odmev najrazličnejših glasov, ki uhajajo iz prostornega Markovega trga v tiho, visoko katedralo.

Mal, nezaten tujec. Po bledem brezbradnem obrazu soditi, dijak. Temnozeleno oprava biciklistov s priprostimi zaščitimi čizmami. Njegove prsi se razburjeno dvigajo, veliko temno oko se mu bliska v neki nadnaravni svetlobi.

Brez vodnika je. Kadarkoli se tudi skuša pridružiti tak cicero k njemu, vselej odkima kratko: Non grazia, signor!

Seveda bi pač rad zvedel od vsacega komadiča vse mogoče zanimive podatke,

ali kaj, njegova mošnja je tako suha, in v Benetkah je vse tako drago.

Toda mladenič ne misli zdaj tako pustih prozaičnih stvari. Navdušen je, njegova duša je pijana lepote, umetnosti. Kako mu velike, globoke oči srkajo v sé vso divoto in lepoto, ki se razgrinja pred njim. Vrat ga boli, ves je že truden od gledanja, v bledem obrazu mu žive le oči, a on gleda in gleda zopet in zopet.

Kaj njemu mar vodniki, kaj bogati ošabni Anglež, ki ga ravno sedaj motri s svojim kukalom! Njemu je, kakor da je v zakletem carstvu, kjer se vse blišči in sveti čarobne krasote, kakor da rajajo same nebeške muze krog njega.

Kako dolgo si je želel semkaj. In zdaj je tu. Vse leto je štedil in si pristradal od svoje borne stipendije za pot. In zdaj je tu! Vriskal bi, ali tako tesno mu je v srcu. Kako naj spravi vse to, vso to veliko katedralo sv. Marka v svoje malo srce, v svoja ozka, udrtta prsa?!

In on gleda, gleda in duša mu rase v brezmerje. Njegovo oko trga te divne barve raz sten, duh srka nenasitno v se vso to ponosno, zmagujočo umetnost. Vse čuti in nič.

Nekaj ga zbode v prsih.

Suh hripav kašelj zadoni pod visoki cerkveni obok in se izgublja v ponosni veličastni kupoli.

On se zdrzne.

in ne dobe večine, ako se vsi naši udeležijo občnega zbora. Prosimo in pozivljamo vse napredne kmetovalce in posebno še učitelje, naj se zanesljivo udeležijo občnega zbora in naj pripeljejo vse somišljenike seboj. Spravite tudi zadnjega moža na volišče, zakaj samo, če se vsi udeležijo občnega zbora, je mogoča zmaga. Na delo!

— **Slovensko gledališče.** V sredo, dne 25. t. m. poje se po večletnem prestanku prvič v tej sezoni prekrasna Smetanova opera „Prodana nevesta“. Glavne vloge so sledeče razdeljene: naslovno ulogo poje gospodična Noëmi, ulogo Kecalca gospod Pestkowski, Jankota gospod Desari, Vaška gospod Pavšek, nadaljne uloge izvajajo gospa Inemanova, gospa Polakova in gospodična Bitenčeva ter gospoda Nolli in Štamcar. Ulogo vodje komedijašev poje in igra g. Inemann.

— **Slovensko gledališče.** V soboto so ponavljali „Kmeta milijonarja“. Igralke in igralci so storili iz ulog, kolikor in kar jim je bilo mogoče. Pohvaliti moramo posebej g. Vl. Houso, ki je govoril lepo in razločno — mnogo boljše nego zadnjič. Gospod gledališki mojster pa je menda dremal za kulisami. Gledališče je bilo slabo obiskano. —a—

— **Dijaški štrajk v Kopru.** Iz Trsta se nam piše 22. oktobra: „Piccolo della sera“ je v petek prinesel novico, da nameravajo italijanski gojenci c. kr. učiteljišča v Kopru izostati iz šole, ako se njihovim zahtevam ne ugodijo. V tem dopisu iz slavnega Koprja pripoveduje „Piccolo“, da je bila zoper nekatere gojence laške narodnosti imenovanega zavoda uvedena disciplinarna preiskava zaradi antidinastičnih ključev „viva l' Italia!“ Kaj je na tem resnice, ne vemo, a značilno za razmere na tem zavodu je to, da „Piccolo“ odkrito pove, katera profesorja sta zahtevala v tajni uradni konferenci preiskavo. „Piccolo“ imenuje gg. prof. Bellusich in Žiliha; odkod je „Piccolo“ zvedel, da sta ta dva gospoda zahtevala disciplinarno preiskavo, to je zagotovo, kajti na avstrijskih učnih zavodih ni navada, da bi se disciplinarne preiskave vršile coram publico; morda se posreči c. kr. dež. šolskemu svetu v Trstu, najti dotične sotrudnike lista „Piccolo“ blizu učiteljišča. Sinočni „Piccolo della sera“ ima novo vest iz Koprja, glasom katere so laški gojenci razven četvorice prvotnikov — kateri so ravno v preiskavi — v petek zjutraj „demonstrativamente“ zapustili šolo ter baje nočejo prej udeležiti se pouka, dokler se jim ne zgodi ponjih volji. Kolikor smo zvedeli iz Koprja, so v petek in včeraj res bili laški tečaji c. kr. učiteljišča prazni. Govori se celo, da so nadebudni fantje poslali direkcciji cel ultimatum z nad 40 podpisi, v katerem izjavljajo, da ne morejo več posečati zavoda, ker se njim ne verjame. Ako je to res, bi bilo umestno uporabiti Schillerja v tej obliki: „Nehmet Holz vom Haselstamme...“ Radovedni smo, kaj stori c. kr. vlada. Da so razmere na tem zavodu abnormalne, je že davno znano, a tako daleč še do sedaj ni bilo prišlo. Prepričani smo tudi, da cela akcija ni zrasla na še mlečnem lesu mladih iredentistov, ampak cela stvar je uvedena od zunaj v zavod. Saj se po Kopru govori, da so že v četrtek laški profesorji bili obveščeni o nameravanem koraku nezrelih mladičev. Če je to res, je to zopet le dokaz abnormalnih razmer na zavodu; disciplina vsakega zavoda zahteva, da se take stvari javijo pristojni oblasti. Morda se c. kr. dež. šolski svet tudi o tej stvari natančneje pouči. Cel dogodek je pa zopet in zopet dokaz, da je v Istri Avstrija zelo v nevarnosti. Ako si 15 do 20 letni mladiči upajo uprizoriti tak štrajk, ker so bili zaradi veleizdaje v preiskavi, dá to mnogo misliti. Kaki učitelji pa bodo to? Tudi bi vlada morala konečno skrbeti zato, da se ne žalijo vedno in vedno profesorji, in dijaki slovanske narodnosti v njih narodnem prepričanju. Ker poznamo razmere v Kopru, smo prepričani, da bodo mladi iredentisti dosegli kar zahtevajo, ker slovanski profesorji zavoda ne smejo stvari presoditi tako, kakor jim veleba zrel razum

in vzgojiteljska previdnost, ampak oni se morajo ravnati po željah i redente, ker so inache v nevarnosti najsurrovejših insult. V imenu avstrijskega patriotizma in pravičnosti torej svetujemo vladi, naj stvar strogo preiskuje ter konečno asanira nezdrave razmere na imenovanem zavodu.

— „**Sokol**“ ljubljanski priredi v soboto, dne 28. t. m. rodbinski večer z vojaško godbo v telovadni dvorani. Natančneji vsopred prijavi se še. Skrbelo se je, da bode ta večer kolikor možno zabaven, in smo naprošeni, opozoriti člane in njih rodbine na ta večer. Sredi novembra meseca pa bode društveni „jour-fixe“.

— „**Martinov večer**“, katerega priredi pevsko društvo „Ljubljana“, in bi se moral vršiti 12. novembra t. l., se je preložil na 11. novembra, to pa radi tega, ker je 12. novembra slovensko gledališče in običajna veselica Šišenske čitalnice.

— **Zgradba justične palače.** Pretekli teden so pričeli pri tej stavbi graditi temeljno zidovje, ki bode pri ugodnem vremenu do pozne jeseni uspelo do cestne površine, prihodnjo pomlad pa se bo gradnja poslopja nadaljevala.

— „**Zaveza slovenskih in istrskohrvatskih županov**“. Pravila tega društva je deželna vlada za Kranjsko sedaj potrdila.

— **Premestitev zatiškega sodišča.** Pravosodno ministrstvo je pooblastilo predsedstvo okrožnega sodišča v Novem mestu, da sklene najemno pogodbo z lastnikom graščine v Višnji gori, kamor se premesti zatiško okrajno sodišče. Graščina se primerno adaptira in se presele sodni uradi vanjo meseca decembra prihodnjega leta.

— **Razdelitev blejske občine.** Sklep dež. zbora kranjskega glede razdelitve blejske občine v občini Ribno in Bled, je zadobil najvišje potrjenje.

— **V evangeliški cerkvi** je bila včeraj slovenska propoved. Zbralo se je toliko katoliškega občinstva, da je bila cerkev natlačena polna.

— **Včerajšnja nedelja** je bila po dolgem času zopet solnčna in gorka. Zato pa je bilo v ljubljanski okolici vse polno izletnikov-pešcev ter kolesarjev in kolesaric. Ogromno število izletnikov je bilo zlasti na Šmarni gori in pri Alešu na Ježici.

— **Štrajk knjigoveških pomočnikov.** Za danes je bil napovedan štrajk vseh ljubljanskih knjigoveških pomočnikov, toda v štrajk vstopili so le Giontinijevi knjigoveški pomočniki, v drugih knjigoveznicah pa so vsi prišli na delo.

— **Vojaška bolnica v Vodmatu.** Ker so stavbena dela že končana, preselijo se bolniki v novo poslopje baje že to jesen.

— **Roparski napad na poti na Drenikov vrh.** — **Napadovalec zaprt.** Poizvedbe mestne policije po roparju, ki je v petek 20. t. m. podoladne napadel na poti na Drenikov vrh dve dami in jih oropal, so imele uspeh, da se je napadalec sam naznanil sodišču. V soboto popoldne je pri nekem profesorju v Židovskih ulicah beračil mlad, okoli 25 let star človek, ki je profesorju ukradel iz predsobe tudi suknjič. Popis te osebe se je ujemal na napadalca v Rožnikovem gozdu. Magistratni kancelist in šef detektivov I. Toplikar je prišel prvi na sled, da bode berač, tat in ropar Feliks Slabina, krojaški pomočnik iz Ljubljane, kateri je slednje dni brez posla postopal po Ljubljani. Včeraj je bila vsa policija na nogah, da zasledi nevarnega napadavalca. Zasledba je bila tem težavnejša, ker Slabina ni imel tukaj nobenega stanovališča in se je potikal po raznih kotih. Ko je Slabina izvedel, da mu je policija za petami, je šel na Žabjak in naznanil, da je on napadel in oropal dami v Rožnikovem gozdu. Bil je pridržan v zaporu. Feliks Slabina je pripovedoval, da je prišel v sredo, 18. t. m. v Ljubljano. Do 16. t. m. je delal v Radovljici, kjer pa ga je mojster odslovil, ker ni trpel, da bi ga hodila njegova ljuba vedno obiskat. Prišel je v Ljubljano brez vsakega krajcarja. Iskal je dela, pa ga ni mogel dobiti. Ko je v petek popoldne sedel v Latermanovem drevoredu in videl mimo iti dve dami, prišla mu je misel, da bi te dve dami napadel in oropal. Šel je za njima v gozd. Ko sta dami prišli na samotni kraj, ju je hotel napasti, kar pa je opustil, ker je zapazil blizu nekega delavca. Ko sta se dami na klopi v gozdu vsedli, je šel mimo njih, a ker jih dolgo ni bilo za njim, je prišel spet nazaj in se

napotil za njima, ko sta ostali in šli dalje. Potem je šel še enkrat naprej, da je prišel pred nje in ju je vstavil, držeč roke na hrbtu z besedami „Geld her oder das Leben“. Na to je hotela ena dama kričati ali Slabina je segel z roka pod sukno in je dejal, do jo bode takoj ustrelil, če bode kričala, česar pa bi ne bil mogel storiti, ker sploh ni imel revolverja. Ko sta mu dami dali denar — 1 gld. 50 kr. — je šel v gostilno „k Lahu“ v Vegovih ulicah in je tam večerjal in pil, potem pa je šel na Posavje, odkoder se je v soboto vrnil v Ljubljano. Slabina pravi, da sta ga lakota in beda pripravili v to, da je izvršil rop. Bil je že dva dneva brez jedi. Slabina je tak, kakor smo ga popisali v sobotnem poročilu.

— **Glavna slovenska posojilnica in hranilnica,** registrovana zadruga z neomejeno zavezo, pisarna v Šelenburgovih ulicah št. 3 je sklenila obrestovati hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev po 5% od dne vložitve do dne vzdige; ravno tako dovoljuje 5% obresti za vloge poslov in delavcev cele dežele. Na ta način hoče podpirati narodna društva in zavode precej izdatno in vpeljati takozvano starostno hranilnico za delavce in posle, na har izrecno opozarjamo.

— **Ogenj v dimniku.** Včeraj popoldne so se vnele saje v dimniku Hauptmanove hiše na Sv. Petra cesti št. 43. Ogenj se je zadušil, še predno so prišli ognjegašci.

— **V pijanosti.** Andrej Zajc, tesar na južnem kolodvoru je šel v soboto ponoči vinjen po Franca Jožefa cesti domov. Nasproti „Narodnega doma“ se je spotekel in padel na rob ograjnega podzidka pri Češkotovi vili tako nesrečno, da si je prebil glavo in se tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v deželno bolnico.

— **Razpisane službe.** Pri c. kr. višjem deželnem sodišču v Gradcu mesto računskega praktikanta. Prošnje do 26. oktobra t. l. c. kr. viš. dež. sod. prezidiju v Gradcu. — Pri c. kr. okrožnem sodišču v Mariboru mesto deželnosodnega svernika; prošnje do 1. novembra 1899 c. kr. okrož. sod. prezidiju v Mariboru. Zahteva se znanje slovenskega jezika. — V Velikovcu mesto okraj. sod. sluge. Prošnje z navedbo znanja jezika do 2. novembra 1899 c. kr. dež. sod. prezidiju v Celovcu.

* **Prestolonaslednica-vdova Štefanija** — **nevesta.** Nadvojvodinja Štefanija se znova omoži baje že početkom novembra z grofom Elemirjem Lonyayem, članom ogrske magnatske zbornice, c. kr. komornikom in legacij-kim svetnikom, ki je posestnik graščine Bodrog-Olaszi v Zemplinskem komitatu. Lonyay je šele od leta 1896. grof. Star je 36 let. Seznanil se je s Štefanijo pred tremi leti v Londonu ter se baje takoj vanjo tako zaljubil, da je iskal srčnega miru po orientu — zaman. Poroka bo sijajna, ker se je udeležé vsi ogrski aristokrati.

Telefonična in brzojavna poročila.

Gosp. dr. Šusteršič nam je v soboto popoldne poslal naslednji popravek:

Slavno uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani. Temeljem § 19. tisk. zak. zahtevam, da glede na v Vašem listu z dne 20. oktobra 1899 pod naslovom „Razkrinkani dr. Šusteršič“ objavljeno telefonično poročilo iz Dunaja, objavite sledeči popravek: Ni res, da sem jaz kateremu koli členu nemške katoliške ljudske stranke pisal kako pismo, v katerem bi ga prosil, naj ne voli dr. Ferjančiča, ker je dr. Ferjančič „ein gottloser Mensch und Pfaffenfresser“. Res je namreč, da nisem niti jednemu členu poslanske zbornice kaj pisal v oziru Ferjančičeve kandidaturne ali sploh o osebi dr. Ferjančiča. V Ljubljani dne 21. oktobra 1899. Dr. Ivan Šusteršič.

Zajedno nam je pisal, da jamči s svojo častno besedo, da ni pisal niti jednega pisma v zadevi dr. Ferjančičeve kandidaturne kateremu koli poslancu katoliške ljudske stranke, da je pripravljen vsakemu, ki dokaže, da je kako tako pismo poslal, plačati 1000 gld. in da se mu zdi, da sloni zadevno naše poročilo na mistifikaciji.

Mi tega popravka in tega pojasnila v soboto zategadelj nismo priobčili, ker nam je naš dunajski poročevalec na ponovno vprašanje zatrdil, da svoje poročilo vzdržuje. In zanašali smo se na to njegovo izjavo toliko bolj, ker je naš poročevalec v petek zvečer ob 6. uri telefonično poklical naše uredništvo, si dal prečitati telegram in potrdil novič, da je vse tako, kakor je tiskano bilo.

Sedaj javlja dr. Šusteršič dr. Tavčarju, da mu je dr. Kathrein na njegovo brzojavno vprašanje odgovoril: „Jaz nisem niti z drom Pacakom niti s kom drugim o Vas ali o nekih Vaših pismih govoril. Jaz ne vem o Vas ničesar, meni ni znano, če ste pisali pisma.“ Danes pa je dr. Šusteršič brzojavil dr. Tavčarju: „Dodatno mojemu pismu Vam še naznanjam, da sem dobil brzojavno sporočilo od dr. Pacaka iz Kutnoga, da ni niti s Kathreinom niti Vašim korespondentom o meni govoril.“

Naše uredništvo mora v tej stvari prepustiti odgovornost svojemu korespondentu. Vsak list je prisiljen zanašati se na poročevalca, ker ne more kontrolirati njihovih poročil. Kako naj mi kontroliramo, kaj se godi na Dunaju? Kako previdni smo bili, se vidi iz opomnje k zadevnemu telegramu in iz zgoraj navedenih fakt, da smo se opetovano informovali pri poročevalcu.

Informovali smo se tudi danes. Naš poročevalec je odgovoril, da je zadevni telegram dobil od poslancev z naročilom, da ga priobči in z zatrdilom, da za resničnost jamči dr. Pacak. Kakor on, dobili so tisto poročilo tudi poročevalci družih časnikov in so je mnogi nemški in slovanski časniki tudi priobčili zajedno s „Slovenskim Narodom“. „Ostdeutsche Rundschau“, našemu poročevalcu skrajno sovražen list, ga je uvrstila celo v uvod k poročilu o petkovi seji poslanske zbornice, kateri uvod je šifriran s šifro njenega urednika.

Zajedno nas opozarja naš poročevalec na znane dopise v „Vaterlandu“, v katerih se je že celo leto ščuvalo proti dr. Ferjančiču; opozarja nas na „Reichswehr“ ki je v zvezi z nemškimi klerikalci, in ki je v soboto zjutraj poročala, da so nemški klerikalci hoteli Povšeta voliti za podpredsednika, ki pa je odklonil „Reichswehr“ pravi, da povod nasprotstvu nemških klerikalcev proti dr. Ferjančiču je poleg celjske in blejske afere le tega „prononcirano liberalno mišljenje (!!)“; opozarja nas na razgovor dr. Stranskega s prelatom Karlonom, katerega ni nihče dementiral, in v katerem je v bistvu isto povedano, kakor se trdi, da je Kathrein dejal Pacaku in končno nas opozarja na to, kar piše dr. Ebenhoch v včerajšnjem „Linzer Volksblattu“. Tam pravi dr. Ebenhoch, da so se nemški klerikalci uprli dr. Ferjančiču, ker da je vsled svojega provokatoričnega nastopa glede Celja (!) in njegovega postopanja napram slovenskim klerikalcem (!) postal nemogoč. V resnici svedočijo te okolnosti, da se je bila uprizorila proti dr. Ferjančiču od slovenske klerikalne strani grda spletkarstva, če tudi morda dr. Šusteršič ni vanjo zapleten drugače, kakor kot korespondent „Vaterlanda“. Sicer pa je dr. Šusteršič danes na Dunaju sam govoril z našim poročevalcem.

Končno še omenimo, da smo se pismeno obrnili za pojasnilo do čeških poslancev dr. Pacaka in Jande.

Dunaj 23. oktobra. Za razpravo o vladni izjavi se je oglasilo nad 100 govornikov. Doslej se še ni predsedništvo odločilo, kako naj se vrši ta razprava.

Dunaj 23. oktobra. Clary se je včeraj mudil v Pešti, kjer se je z ogrsko vlado dogovarjal glede delegacij in glede kvotne deputacije. Danes se je Clary posvetoval z Dipaulijem.

Praga 23. oktobra. Včeraj se je tu vršil shod zaupnikov staročeske stranke. Udeležilo se ga je 300 zaupnikov. Predsednikom je bil izvoljen

Rieger, ki je povdarjal potrebo sprave z Nemci na podlagi ravnopravnosti. Mattuš je utemeljeval resolucijo, s katero se označuje preklic jezikovnih naredeb kot akt krivice in kot kapitulacija državne avtoritete. Shod se v njej izreka za avtonomistični in državno-pravni program češki, za ohranitev de-snice in za solidarnost vseh čeških strank.

Holešov 23. oktobra. Sinoči so bile tu velike demonstracije. Množica je pri židovskih hišah razbila okna, oplenila dve židovski trgovini in jedno užgala. Prišlo je do boja mej množico in mej orožniki; slednji so rabili orožje; tri osebe so bile ubite, več je bilo ranjenih. Šele vojaštvo je napravilo red.

Praga 23. oktobra. V Plznu in v Kolínu so bile včeraj velike, proti vladi naperjene demonstracije.

Lvov 23. oktobra. V Ropczycah je bil shod, na katerem so Winkowski in drugi poslanci govorili proti fuziji vseh poljskih frakcij s poljskim klubom.

London 23. oktobra. Pri Elands-laagteju blizu Ladysmitha je prišlo do bitke Angleška krdela so z velikim pogumom naskočila Bure z bajoneti. Buri so morali bežati. Mnogo se jih je udalo. Tudi zapovednik nemškega kora Schiel je bil ujet. Angleški ulani so zdirjali za Buri in so kacic 400 pojahali in s svojimi sulicami pobodli.

London 23. oktobra. Pri Glencoe se je angleška kavalerija zapletla v boj z Buri. Ta boj še ni končan.

Slovinci in Slovenke! Ne zăbite družbe sv. Cirila in Metoda!

Iz uradnega lista:

Izvršilne ali eksekutivne dražbe:

Posestvo vlož. št. 253 kat. obč. Travnik, cenjeno 2540 gld., dné 25. oktobra v Ribnici.
Posestvo vlož. št. 83 in 221 kat. občina Spodnje Koseze, cenjeno 1255 gld., dné 27. oktobra na Brdu.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306-2 m. Srednji st. tlak 736-0 mm.

Oktober	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm.	Tempera-tura v °C.	Vel. ov.	Nebo	Padavina v 24 urah
21.	9. zvečer	746.3	4.2	sl. sever	jasno	0.0 mm
22.	7. zjutraj 2. popol.	746.6 745.7	-0.4	sl. jz.ahod	megla jasno	0.0 mm
"	9. zvečer	745.3	6.1	sl. jug	jasno	0.2 mm
23.	7. zjutraj 2. popol.	745.2 742.9	1.2	sl. jug brezvetr.	megla jasno	0.2 mm

Srednja temperatura sobote in nedelje 4.8° in 6.2°, normale: 9.5° in 9.3°.

Dunajska borza

dné 23. oktobra 1899.

Skupni državni dolg v notah.	99	gld. 85	kr.
Skupni državni dolg v srebru	99	60	"
Avstrijska zlata renta	117	40	"
Avstrijska krona renta 4%	99	50	"
Ogerska zlata renta 4%	115	90	"
Ogerska krona renta 4%	95	20	"
Avstro-ogerske bančne delnice	903	—	"
Kreditne delnice	368	—	"
London vista	120	77 1/2	"
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58	97 1/2	"
80 mark	11	78	"
20 frankov	9	58	"
Italijanski bankovci	44	60	"
C. kr. cekini	5	70	"

Vse vrednostne papirje preskrbuje BANKA MAKS VERSEC, Ljubljana, Selenburgove ulice 3. Srečke na mesečne obroke po 2, 3, 5-10 gld.

Poštna in brzojavna upraviteljica (1915-1)

išče službe ter želi takoj vstopiti. — Oglasila sprejema upravnništvo „Slov. Naroda“.

300 hektolitrov

letošnjega, domačega naturalnega

vina

se prodaja.

(1918-2)

Kdor želi kupiti, naj se obrne do upravnništva tega lista pod: „S. S. 1.“

Gospodična

išče (1904-3)

nemeblovano separirano sobo na Sv. Petra cesti ali na Poljanski cesti.

Naslov na upravnništvo „Slov. Naroda“.

Priporočava (21-243)

Kulmbaško sladno pivo

pastérizovano v steklenicah

znano po svojih izvrstnih učinkih.

Kavčió & Lillog

v Ljubljani, v Prešernovih ulioah.

Naznanilo.

Gospoj Emiliji Ambrož lastne

njive

na Ilovici blizu Ljubljane v izmeri 11 oralov 245 □ seznjev bodo se v sredo, 25. oktobra t. l. ob 2. uri popoldne na licu mesta

na drobno prodajale.

Pojasnila daje (1928-2)

dr. Fran Vok

c. kr. notar v Ljubljani.

6 gld. zimski havelok iz kamelje dlake in više.
9 „ zimska obleka iz kangarna ali iz ševiota in više.
12 „ zimska suknja, podšivana, v vseh barvah in više.
1 1/2 „ zimске hlače v vseh barvah in više.

Obleke za dečke in otroke jako lepe po čudovito nizki ceni.

1 1/2 gld. zimске damske ovratnike iz kosmatega blaga in više.
3 1/2 „ zimске jope, podšivane, zadnje moderne in više.

Damska konfekcija zadnje novosti do najfinejše kakovosti in vender se prodaja vse čudovito ceno.

Naročila po meri se izdelata najfineje na Dunaju ter se ceno zaračunijo

k j e ? ? ?

v angleškem skladišču oblek

LJUBLJANA, vogel Sv. Petra ceste, Resljeva cesta št. 3.

Z velespoštovanjem

Oroslav Bernatovič.

(1923-2)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. oktobra 1899. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Praga** čez Trbiž. Ob 12. uri 5 m. po noči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd; čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc, na Dunaj; via Amstetten. — Ob 7. uri 5 m. zjutraj osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, čez Amstetten na Dunaj. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih v Linc. — Ob 11. uri 50 m. dopoldne osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 2 m. popoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregec, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejevice, Plzenj, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, Dunaj via Amstetten. — **Praga v Novo mesto in v Kočevje.** Osobni vlaki: Ob 6. uri 4 m. zjutraj, ob 1 uri 5 m. popoldne, ob 6 uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Praga iz Trbiža.** Ob 5. uri 46 m. zjutraj osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Ausseea, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. — Ob 11. uri 17 m. dopoldne osobni vlak z Dunaja via Amstetten, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plzinja, Budejevic, Solnograda, Lince, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregeca, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, Lince, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 57 m. popoldne osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 9. uri 6 m. zvečer osobni vlak z Dunaja, Solnograda, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. V oktobru in aprilu ob nedeljah in praznikih iz Lince. — **Praga iz Novega mesta in Kočevja.** Osobni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 23 m. zjutraj, ob 2 uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 55 m. zjutraj, ob 11. uri 8 m. dopoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih v oktobru. (1206)

Njegova Svetost Papež LEON XIII.

sporočil je po svojem zdravniku prof. dr. Lapponiju gosp. lekarju G. PICCOLI-JU v Ljubljani srčno zahvalo za priposlane Mu stekleničice

tinkture za želodec

ter mu je z diplomom od dne 27. novembra 1897 podelil naslov „dvorni založnik Njegove Svetosti“ s pravico, da sme nositi v svoji firmi z naslovom vred tudi grb Njegove Svetosti

Omenjeni zdravnik kakor tudi mnogi drugi glasoviti profesorji in doktorji pripisujejo Piccolijevo želodčno tinkturo, katera krepi želodec, povečuje tek, pospešuje prebavljanje in telesno odprtje.

Naročbe s povzetjem sprejema in odposilja točno (582-11)

G. PICCOLI, lekar

„Pri Angelju“ v Ljubljani, Dunajska cesta.

Tinkture za želodec pošilja lastnik po 12 stekleničic za gld. 1.26 av. vred., po 24 stekleničic za gld. 2.40, po 35 stekleničic za gld. 3.50, po 70 stekleničic za gld. 6.50. Poštni paket, ki ne tehtata preko 5 kl. po 110 stekleničic za gld. 10.30. Poštino mora plačati naročitelj sam.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registr. zadruga z neom. zavezo

pisarna v Šelenburgovih ulicah h. št. 3 v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4 1/2 % od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občekoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo.

(1688-12)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Št. 3587

Razglas.

(1931-2)

V smislu §. 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so

proračuni o dohodkih in troških za leto 1900

1. mestnega zaklada,
2. mestnega ubožnega zaklada,
3. zaklada meščanske imovine,
4. ustanovnega zaklada in
5. mestne elektrarne

že sestavljeni in bodo razgarnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dnij, in sicer od 19. oktobra do 2. novembra t. l. na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane dne 17. oktobra 1899.

Ustanovljeno leta 1842.
Brata Eberl
Ljubljana, Franciška ulice 4.
Pleskarska mojstra c. kr. drž. in c. kr. priv. južne železnice.
Slikarja napisov.
Stavbinska in pohištvna pleskarja.
Prodaja oljnatih barv, lakov in firnežev na drobno in na debelo.
Velika izbirk dr. Schoenfeld-ovih barv v tubah za akad. slikarje.
Zaloga
vsakovrstnih čopičev za pleskarje, slikarje in zidarje, štedilnega mazila za hrastove pode, karbolinoja itd.
Posebno priporočava sl. občinstvu najnovejše, najboljšo in neprecenljivo sredstvo za likanje sobnih tal pod imenom „Rapidol“.
Priporočava se tudi sl. občinstvu za vse v najino stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot priznana rečno in fino po najnižjih cenah.

Perilo za gospode
najboljše blago in
kravate
prodaja 42
Alozij Persché
Pred škofijo, poleg mestne hiše.

Mehanik
Ivan Škeri
Opekarska cesta št. 16.
Šivalni stroji 42
po najnižjih cenah.
Bicikle in v to stroko spadajoča popravila izvršuje dobro in cenó.
Vnanja naročila se točno izvršujejo.

Anton Presker
Sv. Petra cesta št. 6 Ljubljana Sv. Petra cesta št. 6
priporočava svojo veliko zaloga
gotovih oblek za gospode in dečke, jopic in plaščev za gospe, nepremočljivih havelokov i. t. d.
Obleke po meri se po najnovejših uzorcih in po najnižjih cenah solidno in najhitreje izgotovijajo.

J. S. Benedikt
Ljubljana, Stari trg
priporočava
nagrobne vence
in 42
trakove k vencem
z ali brez napisov
po najnižji ceni.